

К.Ю. Величко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)
О.І. Печенка, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні умови господарювання, сформовані під впливом глобалізаційних та інтеграційних процесів, актуалізують залежність динамічного розвитку національних систем від формування конкурентоспроможних галузей, що відіграють роль мультиплікаторів економічного розвитку в масштабах окремих територій і господарства в цілому. Саме конкуренція виступає важливим елементом розвитку сучасної економіки. Формування та підвищення конкурентоспроможності національних підприємств належить до пріоритетних завдань національного економічного розвитку. Конкуренція на ринку спонукає товаровиробників покращувати процеси виробництва, ефективніше використовувати ресурси, прискорює науково технічний прогрес, дозволяє найповніше задовольнити потреби споживачів і сприяє загальному зростанню добробуту нації.

Різні аспекти конкурентоспроможності були досліджені у роботах М. Портера, І. Ансоффа, Ф. Котлера, А. Томпсона, Л. Антонюка, Л. Балабанової, Р. Фатхутдінова, Д. Котельнікова, І. Сіваченко, І. Решетникової, В. Герасимчука, А. Воронкової, Ю. Ярошенко, Н. Амеліної, Ю. Козака, В. Мошнова, О. Шнипко, І. Піддубного, А. Піддубної, Н. Єфремова, А. Кузнецова та ін.

Підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС) вимагає від українських підприємств активних дій та додаткових інвестицій та відкриває для українського бізнесу можливість вийти за рамки внутрішнього виробника і стати частиною європейської бізнес-спільноти. Отже, формування і реалізація конкурентної стратегії сприятиме зміцненню конкурентної позиції українських підприємств, забезпеченню просування високотехнологічних і якісних товарів на українському та європейських ринках, досягненню конкурентних переваг та підвищенню конкурентоспроможності. Все це викликає гостру необхідність формування нової конкурентоспроможної концепції, яка забезпечить стійке положення промислових підприємств на зовнішніх ринках.

Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства означає застосування певного комплексу заходів, спрямованих на подолання негативних наслідків конкуренції і досягнення необхідного рівня конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Слід зазначити, що основною метою управління

міжнародною конкурентоспроможністю підприємства є забезпечення сталого функціонування підприємства за будь-яких економічних, політичних та соціальних умов на зовнішньому ринку.

Крім того, управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства – це система забезпечення життєздатності підприємства як суб'єкта міжнародної конкуренції, яка складається з функціональних підсистем відповідно до сфери його зовнішньоекономічної діяльності і спрямована на:

- нейтралізацію/подолання або обмеження кількості негативних (деструктивних) чинників впливу на рівень конкурентоспроможності підприємства шляхом формування захисту проти них;

- активне використання позитивних зовнішніх чинників впливу для нарощування та реалізацію конкурентних переваг підприємства;

- відтворення та нарощування конкурентоспроможності підприємства на ґрунті розвитку його топ-характеристик, ринково-продуктової та просторово-часової його адаптації до змін зовнішнього середовища;

- забезпечення гнучкості управлінських дій і рішень – їх синхронізація з динамікою дії негативних та позитивних чинників конкуренції на певному ринку.

Значний вплив на процес управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства має складність та невизначеність міжнародного середовища. Підприємству необхідно бути готовим до різних ситуацій на міжнародному ринку. Тому грамотно організоване управління конкурентоспроможністю надає можливість підприємству вдосконалюватися та керувати усіма процесами на підприємстві, що буде забезпечувати його конкурентними перевагами. При цьому функціональний зміст та характеристики такого управління мають також поєднувати логіку реалізації мікроекономічних інтересів окремого підприємства з інтересами та системними характеристиками як національної, так і світової сфер економічної взаємодії.

Отже, сучасною тенденцією формування міжнародної конкурентоспроможності підприємства є здатність використовувати свої сильні якості та сконцентрувати зусилля в тій сфері, де є можливість зайняти провідні позиції на ринку. Саме посилення міжнародної конкурентоспроможності підприємств відкриває національним підприємствам можливість вийти за межі внутрішнього виробника і стати частиною європейської бізнес-спільноти.